

DEEL II:

RUIMTELIJK CONCEPT

1. RUIMTELIJK CONCEPT OP INTERNATIONAAL NIVEAU

KAART 49: RUIMTELIJK CONCEPT OP INTERNATIONAAL NIVEAU

PROVINCIE LIMBURG ONDERDEEL VAN EEN STERK VERSTEDELIJKE MAAR LEEFBARE BENELUX-DELTA

De Benelux-delta is het sterk verstedelijkt grensoverschrijdend gebied rond de monding van Schelde, Rijn en Maas.

Een netwerk van steden en stedelijke netwerken, hoogwaardige zeehavens, regionale complexen van grondloze landbouw, een zeer dicht net van infrastructuur en vele internationale functies en activiteiten bevinden zich hier rond een natuurlijk gebied van Europees niveau met een uniek netwerk van watersystemen. Het toekomstbeeld voor die ruimte bouwt verder op de aanwezige stedelijke en economische potenties. Er wordt gestreefd naar een verdere concentratie van intensieve activiteiten in dit gebied. Daarbij moet echter zeer veel aandacht gaan naar de leefbaarheid. Dat betekent dat natuurlijke kwaliteiten moeten worden beschermd, openheid moet worden bewaard en de groei van het wegverkeer beheerst. De rijke schakering van diverse ruimten op een zeer kleine oppervlakte moet worden bewaard.

De provincie Limburg wordt integraal als onderdeel van dat gebied beschouwd. Dat betekent dat ook zij moet bijdragen tot het realiseren van een uitzonderlijk evenwicht tussen natuurlijke en culturele kwaliteiten rond de monding van de Schelde, de Maas en de Rijn.

VLAAMSE RUIT, WAALSE DRIEHOEK, RANDSTAD EN RUHRGEBIED STEDELIJKE NETWERKEN VAN INTERNATIONAAL NIVEAU

In de Benelux-delta vormen de stedelijke netwerken Vlaamse ruit (gebied Antwerpen - Brussel - Gent - Leuven), Waalse driehoek (gebied Brussel - Mons - Namur) en Randstad (gebied Amsterdam - Rotterdam) zwaartepunten. Buiten de Benelux-delta is ook het Ruhrgebied een stedelijk netwerk van internationaal niveau.

De provincie Limburg bevindt zich tussen die netwerken. Zij kan inspelen op de veelvuldige relaties ertussen (in het bijzonder tussen Vlaamse ruit en Ruhrgebied) en een eigen vorm van stedelijkheid ontwikkelen.

BRABANTSE STEDEN TUSSEN VLAAMSE RUIT EN RANDSTAD

Breda, Tilburg, Eindhoven, 's Hertogenbosch en Turnhout vormen de Brabantse steden. Zij positioneren zich als veeleer autonome stedelijke concentraties tussen de Vlaamse ruit en Randstad. Elke stad behoeft een breed stedelijk draagvlak. Verbindingen tussen die steden kunnen worden geoptimaliseerd.

Voor de provincie Limburg zijn in het bijzonder relaties met Eindhoven van belang.

NETWERK ALBERTKANAAL ECONOMISCHE CONCENTRATIE VAN VLAAMSE NIVEAU EN UITLOPER VAN DE VLAAMSE RUIT

Het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen duidt het netwerk Albertkanaal aan als economisch netwerk van Vlaams niveau. Die concentratie van bedrijventerreinen situeert zich rond de verbindingen van Antwerpen en de Antwerpse haven met Luik (E313 en Albertkanaal). Het gebied wordt gezien als een uitloper van de Vlaamse ruit met de Antwerpse haven als vertrekpunt. Voorbij Hasselt - Genk wordt het netwerk onderbroken.

Een deel van het netwerk bevindt zich op het grondgebied van de provincie Limburg. Het perspectief van een concentratie van bedrijventerreinen met belang voor heel Vlaanderen moet ook in de provincie Limburg worden waargemaakt.

ONDERSTEUNEND STEDELIJK NETWERK TUSSEN VLAAMSE RUIT EN RUHR-GEBIED

Het gebied rond Luik, Sittard, Geleen en Aken positioneert zich als een netwerk van steden tussen de Vlaamse ruit en het Ruhr-gebied. Het Maasland met Lanaken, Maasmechelen en Dilsen-Stokkem op linkeroever en Maastricht, Sittard en Geleen op rechteroever, maakt er deel van uit. Luik is een internationaal knooppunt met de HST, een regionaal vliegveld en een Europese binnenhaven. Stedelijke activiteiten voor de regio kunnen in dit gebied worden geconcentreerd. Een groen hart tussen Luik en Aken (het Drielandenpark) wordt gevrijwaard van verstedelijking.

Een deel van dit gebied bevindt zich op het grondgebied van de provincie Limburg. Het Belgisch Maasland heeft bijgevolg een rol ter ondersteuning van het Maasland in het algemeen en in het stedelijk netwerk.

Binnen het MHAL-netwerk positioneert Hasselt - Genk zich onder andere door zijn functie als kenniscentrum en functies voor logistiek en overslag, toerisme en recreatie.

HASSELT - GENK EN KEMPISCHE AS STEDELIJKE CONCENTRATIES OP DE RAND VAN HET KEMPENS PLATEAU

Hasselt - Genk heeft niet alleen een rol in het economisch netwerk Albertkanaal maar positioneert zich samen met het gebied Lommel - Neerpelt - Overpelt als concentratie van stedelijke en economische ontwikkelingen op de rand van het Kempens Plateau. Ontwikkelingen in het gebied Lommel - Neerpelt - Overpelt zijn ondergeschikt en complementair aan die in Hasselt - Genk. Het Kempens Plateau zelf wordt gevrijwaard van verdere stedelijke ontwikkeling en internationaal gepromoot als toeristisch-recreatieve open ruimte.

DEEL II. RUIMTELIJK CONCEPT

OPEN RUIMTE VAN BENELUX-NIVEAU TUSSEN TURNHOUT, TILBURG, EINDHOVEN EN KEMPISCHE AS

Tussen die steden wordt een groen hart gevrijwaard van ontwikkeling. Enkel laagdynamische functies als natuur en verweven landbouw zijn er mogelijk. Infrastructuren door het gebied zijn louter verbindend en geen dragers van stedelijke ontwikkeling.

Ten noorden van het gebied Lommel - Neerpelt - Overpelt behoort een klein gedeelte van de provincie tot dit gebied.

HAGELAND - HASPENGOUW OPEN RUIMTE VAN BENELUX-NIVEAU

Tussen de Waalse driehoek, de Vlaamse ruit, het netwerk Albertkanaal, het Maasland en de lijn Luik - Namen positioneren het Hageland en Haspengouw zich als een tweede open ruimte van Benelux-niveau met delen in de provincie Limburg. Kleine steden als Aarschot, Tienen, Diest, Sint-Truiden en Tongeren zijn autonome concentratiepunten in het gebied. Leuven bevindt zich op de rand. Het gebied moet als landschappelijk waardevol open ruimte gebied worden gevrijwaard tussen stedelijke netwerken van internationaal niveau.

Het zuiden van de provincie Limburg maakt deel uit van het gebied. Doorheen de provincie moeten bovendien open ruimte verbindingen tussen de beide genoemde open ruimte gebieden worden gerealiseerd.

VALLEIEN VAN SCHELDE EN MAAS DRAGERS VAN GROENE EN STEDELIJKE ONTWIKKELINGEN

Beide valleien zijn structuurbepalend voor een ruim gebied. Enerzijds dragen zij belangrijke natuurlijke ruimten (met slikken, schorren, overstromingsgebieden, bosgebieden, natuurcomplexen enz.). Anderzijds zijn ook stedelijke ontwikkelingen gegroeid in functie van deze rivieren (in het bijzonder Antwerpen en het stedelijk Maasland).

2. RUIMTELIJK CONCEPT VOOR HEEL DE PROVINCIE**KAART 50: RUIMTELIJK CONCEPT VOOR HEEL DE PROVINCIE****VIER HOOFDRUIMTEN**

Op basis van de analyse in het informatief gedeelte worden 4 hoofdruimten gedefinieerd in de provincie Limburg. Het betreft samenhangende en geïntegreerde ruimtelijke systemen waarvoor een gemeenschappelijk beleid kan worden gevoerd. Elke hoofdruimte kan in een internationale context worden geplaatst. Voor elke hoofdruimte kan een samenwerkingsverband tussen alle betrokken gemeenten worden opgezet.

- Het netwerk **Midden-Limburg** is fundamenteel verbonden met het gedeelte van het Vlaams netwerk Albertkanaal op het grondgebied van de provincie Limburg. Stedelijke en economische activiteiten worden er geconcentreerd.
- De hoofdruimte **Kempens**, met het Kempens Plateau en met Hasselt - Genk en Lommel - Neerpelt - Overpelt op de rand daarvan, kan op zich worden beschouwd. De hoofdruimte positioneert zich als verweven open ruimte gebied met een toeristisch-recreatieve rol op Benelux-niveau.
- De hoofdruimte **Maasland** is onderdeel van het Maasland in ruime zin, dat zelf weer onderdeel is van het stedelijk netwerk MHAL-gebied. De hoofdruimte concentreert stedelijke ontwikkelingen van een hoog kwalitatief niveau en ondersteunt het Maasland als geheel.
- De hoofdruimte **Haspengouw en Voeren** bestaat uit landschappelijk waardevolle open gebieden, die onderdeel zijn van een open ruimte op Benelux-niveau. Zij scheidt het stedelijk netwerk Vlaamse ruit, het netwerk Albertkanaal en het MHAL-gebied van elkaar.

MAAS- EN DEMERBEKKEN NATUURLIJKE DRAGERS

Beide watersystemen en hun valleien worden gezien als kwetsbare natuurlijke systemen die de ruimte structureren. Zij moeten worden beschermd tegen bebouwing en versnippering. Bij het ontwikkelen van activiteiten zijn de valleien met hun bijbehorende bodem, reliëf en hun natuurlijke en recreatieve mogelijkheden maatgevend.

HASSELLT - GENK CENTRUM VAN EEN STEDELIJKE HIËRARCHIE

Hasselt - Genk moet voor de provincie een stedelijke rol vervullen van het hoogste niveau. Bijkomende topactiviteiten worden maximaal in dit gebied ingeplant. Hasselt - Genk is daarbij het centrum bij uitstek van de provincie. Het behoort tot een stedelijk netwerk van Vlaams niveau: het netwerk Midden-Limburg.

Ook de structuurondersteunende kleinstedelijke gebieden Sint-Truiden en Tongeren vormen belangrijke concentraties van stedelijkheid.

Twee netwerken van provinciaal niveau vervullen een stedelijke rol: het stedelijk netwerk van provinciaal niveau Zuidelijk Maasland en het stedelijk netwerk van provinciaal niveau Lommel - Neerpelt - Overpelt. Dat laatste is onderdeel van het stedelijk netwerk van Vlaams niveau Kempische As.

Tenslotte worden stedelijke activiteiten geconcentreerd in de kleinstedelijke gebieden van provinciaal niveau Bilzen, Bree, Leopoldsburg, Lommel, Maaseik, Maasmechelen en Neerpelt - Overpelt.

Het strokengebied vervult een ondersteunende rol voor het netwerk Midden-Limburg.

ALBERTKANAAL EN POORT KEMPISCHE AS DRAGERS VAN INDUSTRIËLE ONTWIKKELINGEN

Beide elementen zijn het meest structuurbepalend voor de ruimtelijk-economische structuur van de provincie. Langs het Albertkanaal worden grootschalige bedrijventerreinen van Vlaams niveau geconcentreerd. De poort Kempische As situeert zich op het kruispunt van de IJzeren Rijn en de noord-zuid verbinding naar Hasselt - Genk. Zij wordt het centrum van multimodale economische ontwikkelingen.

ASYMMETRISCH MAASLAND

Het beeld voor het Maasland bouwt verder op de bestaande asymmetrie tussen linker- en rechteroever. Ontwikkelingen aan Vlaamse zijde zijn ondersteunend voor meer grootschalige ontwikkelingen in Nederland. Dat vraagt niet alleen om goede verbindingen tussen linker- en rechteroever maar vooral om een gedifferentieerd en kwaliteitsvol profiel op linkeroever. De Maas zelf is een multifunctionele drager doorheen het Maasland.

KEMPENS PLATEAU MET VERWEVEN OPEN RUIMTE FUNCTIES EN STEDELIJKHEID OP DE RAND

Het betreft een groot gebied met een toeristisch-recreatief profiel op Benelux-niveau. Het plateau zelf wordt maximaal gevrijwaard van hoogdynamische ontwikkelingen. Aan de rand worden hoogdynamische stedelijke en in het bijzonder toeristisch-recreatieve functies ontwikkeld.

Het zuidelijk deel van het Kempens Plateau scheidt de hoofdruimten netwerk Midden-Limburg en Maasland van elkaar. Dit bevestigt de open ruimte verbinding van Vlaams niveau die het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen tussen Haspengouw en de Kempen aangeeft.

NETWERK VAN OPEN RUIMTE GEBIEDEN

De rustige grensstreek in het noorden, het Kempens Plateau, de vlakte van Bocholt, het vijvergebied bij Hasselt, het gebied van de Grote Nete, Vochtig Haspengouw, Droog Haspengouw, Voeren enz. zijn vele open ruimte gebieden die geheel of gedeeltelijk in de provincie Limburg zijn gelegen. Zij worden maximaal verbonden tot een samenhangend netwerk.

PROVINCIE INTERNATIONAAL VERBONDEN

Naast vele relaties in grensoverschrijdende gebieden zijn ook internationale verbindingen en uitwisselingen van het hoogste belang voor de provincie. Zij ondersteunen de rol van de provincie Limburg als open provincie.

3. GEWENSTE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

KAART 51: GEWENSTE RUIMTELIJKE STRUCTUUR

De gewenste ruimtelijke structuur brengt de genoemde ruimtelijke principes in hun samenhang bijeen.

De kaart toont de centrumpositie van Hasselt - Genk als onderdeel van het netwerk Midden-Limburg en ondersteund door de stedelijke netwerken van provinciaal niveau Lommel - Neerpelt - Overpelt en het Zuidelijk Maasland. Daarnaast zijn de Maas, het Kempens Plateau, het Demerbekken en Haspengouw eveneens structuurbepalend. Tenslotte staan de vele internationale verbindingen symbool voor de open provincie.